МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
_____ Олександр ГАЛИЧ
«01» _____ 2026 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма
Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)
спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями)
спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
другий (магістерський) рівень вищої освіти

Полтава 2026

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)» спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мови викладання: державна, англійська, німецька.

Розробники:
Тагільцева Яніна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри германської і української філології;
Матвієнко Леся, к. пед. н., доцент, доцент кафедри германської і української філології;
Люлька Вікторія, к. філол. н., доцент кафедри германської і української філології;
Савенкова Олена, старший викладач кафедри германської і української філології.

Гарант освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)»

01 вересня 2026 року Яніна ТАГІЛЬЦЕВА

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри германської і української філології
Протокол від 01 вересня 2026 року № 1

Завідувач кафедри германської
і української філології Наталія СИЗОНЕНКО

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Філологія»
Протокол від 01 вересня 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності «Філологія» Олена САВЕНКОВА

© ПДАУ, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ОПИС ПРАКТИК	7
2. ЗМІСТ ПРАКТИК	12
3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК	14
4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК	15
5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ	18
Додаток А	21
Додаток Б	29

ВСТУП

Наскрізна програма практики розроблена згідно з освітньо-професійною програмою «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)» та навчального плану підготовки студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська).

Метою практики є закріплення теоретичних знань, отриманих під час освітнього процесу, а також набуття й удосконалення лінгвістичної, перекладацької, комунікативної, міжкультурної, методичної, інформаційної компетентностей, визначених відповідною освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти.

Завдання практики:

- формування і розвиток уміння та навичок забезпечувати ефективну комунікацію у різних галузях господарства, науки і культури;
- формування і розвиток уміння та навичок здійснювати переклад різногалузевих текстів;
- формування і розвиток уміння та навичок оцінювати якість виконаного перекладу та здійснювати постперекладацьке редагування тексту;
- формування і розвиток уміння та навичок забезпечувати успішну комунікацію в межах діяльності перекладача;
- вдосконалення уміння та навичок користуватися сучасними методами збирання і обробки інформації, здійснювати наукові дослідження та представляти результати наукової роботи;
- формування і розвиток уміння та навичок викладання іноземних мов та перекладознавчих дисциплін.

Проходження практики сприяє формуванню

компетентностей:

інтегральної:

- розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність розуміти системність, взаємозв’язок і цілісність різних педагогічних явищ і процесів; виявляти психологічні аспекти у професійній діяльності.

ФК 10. Здатність розуміти дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

ФК 12. Здатність здійснювати адекватний письмовий та усний переклад текстів різних стилів і жанрів.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти,

інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН 18. Володіти знаннями про сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, закономірності розвитку людини, її соціально-психологічні особливості, особливості організації власної науково-педагогічної діяльності.

ПРН 19. Знати й застосовувати дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська та німецькі мови)» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 2026 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Виробничі практики				
1.	Перекладацька практика	1	3	90
2.	Педагогічна практика	2	3	90
Переддипломна практика				
3.	Переддипломна практика	3	6	180

1.1. Виробнича практика «Перекладацька практика»

Метою виробничої практики «Перекладацька практика» є закріплення і поглиблення знань, отриманих під час вивчення освітніх компонентів, розвиток і вдосконалення навичок перекладу.

Завданням виробничої практики «Перекладацька практика» є:

- розвиток і вдосконалення навичок застосування теоретичних моделей у процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань;
- формування професійних вмінь і навичок практичної діяльності у галузі письмового перекладу;
- навчитися приймати самостійні рішення у реальних професійних умовах;
- закріплення навичок редагування та постредагування текстів перекладу;
- формування професійної перекладацької компетентності;
- розвиток вміння використовувати інформаційні технології в процесі перекладацької діяльності;
- формування потреби в систематичному безперервному поновленні й удосконаленні знань і вмінь та їх ефективного застосування у практичній діяльності.

Проходження *виробничої практики «Перекладацька практика»* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійська, німецька) мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

фахових:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 12. Здатність здійснювати адекватний письмовий та усний переклад текстів різних стилів і жанрів.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною (англійська, німецька) мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

1.2. Виробнича практика «Педагогічна практика»

Метою виробничої практики «Педагогічна практика» є оволодіння сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання новаторського педагогічного досвіду.

Основними завданнями виробничої практики «Педагогічна практика» є:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри, яка є базою практики;
- відвідування та аналіз проведення занять провідними викладачами кафедри та однокурсниками;
- підготовка та проведення практичних занять;
- проведення методичного аналізу навчальних матеріалів;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри, яка є базою практики, та правилами її оформлення;
- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, кафедри;
- участь у виховній роботі в студентському колективі;
- ознайомлення з основними напрямами наукової діяльності кафедри, яка є базою практики, організацією та роботою студентських наукових гуртків тощо.

Проходження *виробничої практики «Педагогічна практика»* сприяє формуванню *компетентностей:*

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійська, німецька)мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність розуміти системність, взаємозв'язок і цілісність різних педагогічних явищ і процесів; виявляти психологічні аспекти у професійній діяльності.

ФК 10. Здатність розуміти дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 18. Володіти знаннями про сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, закономірності розвитку людини, її соціально-психологічні особливості, особливості організації власної науково-педагогічної діяльності.

ПРН 19. Знати й застосовувати дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

1.3. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики є збір та опрацювання фактичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи, поглиблення і вдосконалення набутих компетентностей, розвиток навичок проведення дослідження.

Завданнями переддипломної практики є:

- систематизувати методологічні засади роботи над науковим дослідженням;
- розвивати вміння раціонально планувати науково-дослідну роботу;
- удосконалювати вміння працювати з фактичним матеріалом, аналізувати, узагальнювати і використовувати його для написання кваліфікаційної роботи;
- розвивати вміння пошуку необхідного теоретичного і практичного матеріалу, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій;
- розвивати навички оцінювання валідності джерела інформації;
- розвивати навички саморедагування;
- усвідомлювати поняття академічної доброчесності та дотримуватися її під час написання кваліфікаційної роботи;
- набувати навичок дослідницької роботи за фахом філолога.

Проходження *переддипломної практики* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної

- здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійська, німецька) мовою.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі

філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Виробнича практика «Перекладацька практика»

Тема 1. Переклад наукових та науково-технічних текстів. Контекст. Перекладацька еквівалентність. Лексичні, граматичні та стилістичні прийоми перекладу. Трансформації при виконанні перекладу. Переклад наукових статей,

анотації, реферату до наукової роботи. Специфіка перекладу патентної документації, сертифікатів якості, технічних паспортів, тендерних пропозицій тощо.

Тема 2. Редагування перекладу. Редагування та постредагування перекладу наукових і науково-технічних текстів. Заміна, вставка, вилучення слів та словосполучення у тексті. Особливості перекладу термінів, скорочень. Міжгалузева омонімія. Уніфікація використаної термінології у тексті перекладу.

Тема 3. Індивідуальне завдання.

Переклад тексту медичної тематики. Переклад тексту суспільно-політичної тематики. Переклад тексту бізнес-комерційної тематики. Переклад прагматичних одиниць. Переклад юридичного тексту. Переклад тексту історичної тематики. Переклад тексту аграрного спрямування. Художній переклад. Переклад тексту наукової доповіді. Переклад промов, інтерв'ю, перемовин. Переклад міжнародних документів. Військовий переклад.

2.2. Виробнича практика «Педагогічна практика»

Тема 1. Навчальна робота.

Особливості закладу освіти. Організація освітнього процесу. Підготовка конспектів лекцій, матеріалів для семінарських та практичних занять. Використання наочних матеріалів та інноваційних технологій. Взаємодія з аудиторією та оцінка ефективності проведених занять. Використання інноваційних методів оцінювання. Взаємодія з викладачами та студентами. Педагогічна етика та культура спілкування.

Тема 2. Методична робота.

Аналіз робочих програм і планів занять. Вибір методів і форм навчання. Підготовка та проведення лекцій, семінарів та практичних занять. Методи і критерії оцінювання. Самоаналіз проведених занять. Узагальнення набутого педагогічного досвіду.

Тема 3. Наукова робота.

Участь у наукових проектах, дослідженнях, написання та публікація наукових статей, участь у конференціях. Підготовка навчальних посібників, підручників, лекційних матеріалів, а також їх актуалізація. Впровадження нових підходів в навчальний освітній процес, використання сучасних технологій для підвищення ефективності викладання.

Тема 4. Організаційно-виховна робота.

Допомога у проведенні заходів, кураторська робота. Сприяння адаптації студентів до освітнього процесу. Робота над згуртованістю студентської групи, організація позанавчальних активностей.

2.3. Переддипломна практика

Тема 1. Методологія наукового дослідження. Методи загальнонаукові й лінгвістичні. Доцільність використання методичного інструментарію

залежно від специфіки дослідження. Методи збору матеріалів дослідження відповідно до теми.

Тема 2. Сучасні інформаційні технології, що оптимізують дослідницьку роботу. Можливості бібліотек: електронні каталоги, онлайн-репозитарії праць у бібліотеках університетів і наукових установ, повнотекстові версії праць на сайтах бібліотек. Лінгвістичні онлайн-ресурси: повнотекстові версії словників, анотовані корпуси мов, онлайн-редактори.

Тема 3. Робота над кваліфікаційним дослідженням. Систематизація та узагальнення результатів дослідження. Оформлення списку використаних джерел. Саморедагування. Підготовка реферату кваліфікаційної роботи. Тайм-менеджмент процесу роботи над дослідженням.

Тема 4. Академічна доброчесність. Підходи до розуміння академічної доброчесності в англомовному світі та в Україні. Прояви академічної недоброчесності та їхні наслідки для науковця. Способи перевірки наукової роботи на дотримання норм академічної доброчесності.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводять на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Практики проводяться на базі підприємств, установ, організацій тощо, які повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів чи фахівців, напрям діяльності яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка студентів в Університеті;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів (вимоги до керівника практики від бази практики: фахова освіта (вчитель (викладач) англійської/німецької мови або перекладач (англійська/німецька мова)/ сертифікат про рівень володіння англійською/німецькою мовою не нижче рівня В2);
- забезпечення належних та безпечних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, цивільного захисту та дій в надзвичайних ситуаціях

відповідно до законодавства;

- можливість забезпечити умови для проходження практики здобувачами вищої освіти з особливими освітніми потребами (за обставин, що цього вимагають).

- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);

- перспектива наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки студентів за освітньою програмою кафедри спільно з гарантами освітніх програм можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практик, керівників практики від бази практики та від кафедри.

Бази практики для проходження переддипломної практики визначаються з урахуванням змісту та особливостей проведення наукового дослідження, підготовки кваліфікаційної роботи.

На час проходження практики за рішенням керівника підприємства (установи, організації тощо) студенти можуть бути прийняті на штатні посади (за наявності відповідних вакансій), які відповідають вимогам програми практики.

Виробничу практику «Педагогічна практика» та Переддипломну практику проводять на базі кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету або кафедр інших закладів вищої освіти, де викладають відповідні освітні компоненти і здійснюють підготовку магістрів філології.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) є:

- розробка Положення про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету;

- розробка наскрізних і робочих програм практик;

- визначення переліку потенційних баз практики;

- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);

- розподіл студентів за базами практики;

- призначення керівників практики;

- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів;

- складання індивідуальних завдань на практику;

- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник відділу практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, на факультеті – декан, на кафедрі – завідувач кафедри.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів.

Виробничі практики студентів проводять у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, закріплених за одним керівником, визначається з урахуванням специфіки практики, можливості забезпечення належного керівництва та вимог безпеки, і не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатні посади.

Організація проведення виробничої практики студентів **заочної форми здобуття освіти** здійснюється з урахуванням наявності в них професійного досвіду.

Студенти заочної форми здобуття освіти, які мають досвід роботи, стажувалися (не менше одного місяця) або працюють за обраним фахом, допускаються розпорядженням декана факультету / директора навчально-наукового інституту до складання семестрового контролю з виробничої практики без її проходження на підставі поданих підтверджуючих документів та висновків гаранта. Документами, які підтверджують відповідність займаної посади обраному фаху та наявність у студента відповідного практичного досвіду, є довідка з місця роботи чи стажування, засвідчена керівником підприємства (установи, організації тощо), або копія трудової книжки. Семестровий контроль з виробничої практики для таких студентів проводиться з метою встановлення рівня досягнення результатів навчання, здобутих у професійній діяльності.

Студентам заочної форми здобуття освіти, які не працюють за фахом і не мають досвіду роботи за фахом, проводиться виробнича практика у

міжсесійний період згідно з наказом ректора Університету. Проходження такими студентами виробничої практики може здійснюватися за місцем роботи (без відриву від виробництва) за умови його відповідності вимогам програм практики та укладення договору про проведення практики студентів.

Проходження **переддипломної практики** здійснюється на базі підприємств (установ, організацій тощо) або структурних підрозділів Університету з урахуванням змісту й особливостей підготовки кваліфікаційної роботи.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Керівник практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- приймає участь в організації проходження студентами практики відповідно до її програми;
- ознайомлює студентів з програмою практики та графіком її проходження, шкалою та критеріями оцінювання;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- проводить студентам інструктаж з охорони праці;
- підтримує зв'язок з керівниками практики від бази практики та здійснює контроль за виконанням програми практики, дотриманням графіка її проходження (в тому числі з використанням засобів дистанційного зв'язку);
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення студентами зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;

подає на кафедру звіт керівника практики.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- проводить або забезпечує проведення інструктажів з охорони праці, знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентами трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку, правил і норм охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій в надзвичайних ситуаціях, а також про нещасні випадки у разі їх настання, про зміни умов проходження практики, неможливість забезпечити виконання програми практики, індивідуального завдання, тощо.;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять практику, зобов’язані:

- з’явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти інструктажі з техніки безпеки та охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з робочою програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися на підприємстві (в установі, організації тощо) трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку, правил і норм охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій в надзвичайних ситуаціях. У випадку травм чи небезпечних ситуацій негайно повідомляти керівників практики;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження практики студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов’язково підписується керівниками практики.

Звіт з виробничої / переддипломної практики – це підсумковий документ, що складається студентом за результатами проходження практики, який містить систематизовані відомості про діяльність бази практики, відображає результати виконання програми практики та індивідуального завдання. Вимоги до структури та обсягу звіту з практики, його оформлення наводяться в робочій програмі практики. Підготовка звіту здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності. За потреби текст звіту з практики перевіряється на наявність текстових запозичень відповідно до Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у полтавському державному аграрному університеті.

Звіт з практики складається студентом індивідуально. У разі направлення на одну базу кількох студентів, керівник практики від кафедри диференціює їхні індивідуальні завдання для забезпечення самостійності виконання роботи та підготовки звіту.

Звіт з практики подається на кафедру для реєстрації, а також перевірки й оцінювання керівником практики від кафедри не пізніше ніж за два робочі дні до його захисту. У разі недотримання термінів здачі звіту на кафедру без поважних причин студент не допускається до його захисту. Дата захисту звітів з практики та склад комісії визначаються наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з практики визначаються науково-педагогічними / педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками практик проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики студентів **денної форми здобуття освіти** виставляється після її закінчення протягом двох тижнів теоретичного навчання чи екзаменаційної сесії головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

– оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;

– оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звітуз практики;

– оцінки виконання інших завдань, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Семестровий контроль з виробничої / переддипломної практики студентів **заочної форми здобуття освіти** проводиться під час навчально-екзаменаційної (екзаменаційної) сесії. Диференційований залік з виробничої / переддипломної практики виставляється головою комісії із захисту звітів з практики.

Нарахування балів з виробничої практики студентів заочної форми навчання здійснюється:

– комісією за результатами співбесіди зі студентом, який має досвід роботи, стажувався або працює за фахом;

– керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики студенту, який не працює за фахом і не має досвіду роботи за фахом, на підставі оцінки результатів проходження практики, якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики, презентації результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Диференційований залік з переддипломної практики студентів заочної форми навчання виставляється за результатами виконання студентом програми практики та захисту звіту з практики. Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді факультету обліку та фінансів та Університету.

Додаток А

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____

(вид і назва практики)

Студент _____

(прізвище, ім’я, по батькові)

Факультет обліку та фінансів

Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)

Спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

_____курс,_____група

Форма здобуття освіти _____

(денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри

_____

(посада, прізвище, ім’я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо)

_____

(посада, прізвище, ім’я, по батькові)

Студент _____

(прізвище, ім’я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)
«____»_____20____року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від «_____»_____20__року №_____
студент зарахований на посаду_____
(назва посади)

_____ _____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)
М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)
«____»_____20____року

_____
_____ _
(підпис) (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)
М.П.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики:
від кафедри _____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо) _____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

М.П.

«____»_____20___р.

Загальні відомості про базу практики

_____
(назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____ _____

Форма власності_____

Район_____

Область_____

Місто_____

Адреса_____

Телефон/факс_____

Характеристика бази практики

_____
_____
_____
_____

Робочі записи під час практики

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА
керівника практики від бази практики

_____
(назва підприємства, організації, установи тощо)

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

_____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

М.П. «_____»_____ 20___року

Висновок керівника практики від кафедри

_____
_____
_____
_____
_____

Кількість балів

(цифрами)

Керівник практики від кафедри

_____ (підпис) (ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Кількість балів (цифрами)

Дата захисту звіту з практики «____»_____20___року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою (цифрами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС (цифрами і літерами)

Голова комісії із захисту звітів з практики

_____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Додаток Б

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку та фінансів

Кафедра германської і української філології

ЗВІТ

з_____практики
(виробничої, переддипломної)

_____
(назва практики)

студента_____курсу____групи
другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)
спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями)
спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:
_____
(назва підприємства, установи, організації тощо)
(район, область)

Керівник практики від бази практики:
_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:
_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(посади, прізвища та ініціали)

Полтава 20____